
Pro memoria

2003 m. vasarą po ilgos ligos mirė profesorius A. M. Veinas – garsus neurologas, miego medicinos lyderis, neurovegetologijos kūrėjas.

Lietuvos neurologams jis buvo mokytojas, įkūręs podiplominio tobulinimosi centrą, parašęs neurologijos knygų, įkvėpęs moksliniams darbams.

A. Veinas gimė 1928 m. žinomo Maskvos medicinos profesoriaus šeimoje, baigė Maskvos Pirogovo vardo medicinos institutą ir išvyko dirbti į Vologdą. Po trejų metų grįžo į Maskvą neurologijos rezidentūrai pas prof. N. Graščenkovą, kur po to liko dirbti neurohumoralinės reguliacijos laboratorijoje. Ši laboratorija išsiskyrė tuo metu savo mėginimais plėtoti europinius mokslus ir buvo lyg atspirtis prieš „pavlovinės slopinimo idėjas“, kurios buvo palaikomos pseudomokslinių sovietinių veikėjų iki pat Stalino mirties. N. Graščenkovo laboratorija tapo miego lopšiu Sovietų Sąjungoje – ten įkuriamos miego fiziologijos (prof. L. Latašas) ir miego medicinos (prof. A. Veinas) tyrimų grupės. Čia išaugo dabartiniai garsūs Rusijos neurologai (L. Sumskis, N. Jakhno, L. Levinas ir kt.), tęsiantys A. Veino darbus. Čia vyko vegetacinės reguliacijos ir miego medicinos tiriamieji darbai jau tada su pastovia poligrafine rodiklių registracija, paros metu tiriant smegenų veiklą. Po prof. N. Graščenkovo mirties 1966 m. A. Veinas tęsia modernius tuometinės neurologijos mokslinius darbus, plėtoja ryšius su Berlyno ir Paryžiaus neurologijos centrais. Dėl politinių represijų „tarybinio mokslo grynintojai“ 1970 m. priverčia uždaryti laboratoriją.

Po kelerių metų prof. A. Veinui pavyksta suformuoti I Maskvos medicinos institute Vegetacinės nervų sistemos patologijos centrą, veikiantį neurologijos klinikos bazėje. Čia atgaivinami sergančių narkolepsija, epilepsija miego tyrimai, vystomi moksliniai vegetologijos darbai ir įkuriamas gydytojų podiplominio tobulinimosi centras, kur nuo 1972 m. savo neurologijos žinias vyko tobulinti Lietuvos neurologai. Nuo 1975 m. šis centras organizuoja neurolo-

gines mokyklas išvykose, taip pat Lietuvoje – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, iki pat 1990 m. Šios neurologų mokyklos ne tik suteikė galimybę klinikinėms žinioms tobulinti, bet ir turėjo didelės įtakos moksliniams darbams plėtotis. Prof. A. Veinas buvo daugelio Lietuvos neurologų mokslinių darbų vadovas, konsultantas ar oponentas.

Tie, kurie turėjome galimybę stebėti jo oficialią ir neoficialią veiklą, buvome stebinami sugebėjimu paprastai, logiškai, įdomiai dėstyti sudėtingus nervinius procesus, narstyti komplikuotus klinikinius atvejus ir užkrestį idėjomis plėtoti mokslinius tyrimus. Jis žavėjo mus jaunatvišku entuziazmu, spinduliuojančia energija, sąmojingumu, mokslinėmis idėjomis iki

paskutinių dienų. Jis niekada nežemindavo suklydusio kolegos, su juo jautėsi lygus ir pradedantysis atvykėlis į jo vadovaujamą centrą. Pamažu jo vadovaujama nervų klinika tapo lyg neurologų gamykla, čia sukurta daug mokslinių darbų, iš čia vadovauta visoms sovietinėms respublikoms. Prof. Veinui po 1990 m. pavyko vėl sukurti miego medicinos centrą, kuris tapo partneriu Vakarų Europos šalių moksliniams centrums.

Prof. A. Veinas – ekspertas mokslininkas, tikras intelektualas, teatro ir meno žinovas. Jo pranešimai garsėjo literatūriniais intarpais, psichologine charakterių analize. Jis dažnai kartodavo, kad žmones galima skirstyti pagal jų literatūrinius pomėgius – į tuos, kurie gyvena pagal Tolstojų, arba pagal Dostojevskį.

Prof. A. Veino mirtis po kelių chirurginių intervencijų, nepajėgusių sustabdyti onkologinio proceso, buvo nelaukta kolegoms. Rusijos neurologai pajuto neužpildomą tuštumą, 2003 m. birželio 17 d. netekę nepakeičiamo žmogaus. Lietuvos neurologų karta, pažinusi profesoriaus balso tembrą, jo logiką neurologijoje, gavusi iš jo daug žinių, saugo jo atminimą savo širdyse.

Prof. Vanda Liesienė